

DOTAZNÍK PRE DEZIGNOVANÉHO KOMISÁRA**Apostolos TZITZIKOSTAS****Udržateľná doprava a cestovný ruch****1. Všeobecná spôsobilosť, európska angažovanosť a osobná nezávislosť**

Ktoré aspekty svojich osobných kvalifikácií a skúseností považujete za zvlášť dôležité vo funkcii komisára a pri presadzovaní všeobecného európskeho záujmu, najmä v oblasti, za ktorú by ste mali niesť zodpovednosť? Ako prispějete k plneniu politických usmernení Komisie? Ako budete uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a začleňovať rodové hľadisko do všetkých oblastí politiky vo svojom portfóliu? Ako budete uplatňovať hľadisko mládeže?

Aké záruky nezávislosti môžete poskytnúť Európskemu parlamentu a ako by ste zabezpečili, aby žiadna Vaša činnosť v minulosti, súčasnosti ani budúcnosti nemohla spochybniť plnenie Vašich úloh v rámci Komisie?

Som regionálnym guvernérom, bývalým poslancom, bývalým predsedom a v súčasnosti prvým podpredsedom Európskeho výboru regiónov. Predovšetkým som však nadšeným zástancom Európy.

Je mi cťou uchádzať sa o portfólio udržateľnej dopravy a cestovného ruchu. Toto portfólio spája dve odvetvia s obrovskými synergiami, ktoré ale zároveň čelia podobným výzvam súvisiacim s prechodom na udržateľnejšiu a prosperujúcejšiu budúcnosť.

Počas pôsobenia vo funkcii guvernéra regiónu Stredná Makedónia v Grécku som podporoval transformáciu mestskej mobility v Solúne, aby sa doprava stala ekologickejšou, inteligentnejšou, udržateľnejšou a cenovo dostupnejšou. V tomto regióne som presadzoval konkrétne stratégie na zníženie emisií vozidiel, podporu používania elektrických vozidiel a podporu aktívnej mobility, a to aj budovaním nových nabíjajúcich staníc pre elektrické vozidlá a rozšírením siete cyklistických chodníkov. Okrem toho som spravoval európske fondy na modernizáciu dopravnej infraštruktúry, ktorej cieľom bolo prepojiť mestské a vidiecke oblasti a zlepšiť bezpečnosť cestnej premávky. Popri tom som tiež úspešne propagoval náš región ako poprednú grécku turistickú destináciu a podporoval som projekty investujúce do udržateľného cestovného ruchu. Okrem toho sme v spolupráci s ďalšími miestnymi a regionálnymi zainteresovanými stranami vytvorili nové námorné a letecké spojenia, a tým podporili regionálnu prepojenosť a dosah. Vďaka skúsenostiam v Európskom výbore regiónov som zároveň presvedčený o tom, že dokážem účinne preklenúť priepasť medzi európskymi, národnými a regionálnymi orgánmi, a vytvoriť tak udržateľný, inteligentný a bezpečný dopravný systém, ktorý bude slúžiť všetkým občanom, bude ich spájať a zabezpečí, aby EÚ zostala poprednou turistickou destináciou. Ako predseda Európskeho výboru regiónov som sa zasadzoval o intenzívnejšiu spoluprácu s Európskym parlamentom a Európskou komisiou, pričom som spolupracoval aj s ostatnými regionálnymi a miestnymi lídrami a ďalšími európskymi inštitúciami. Som hlboko presvedčený o tom, že spoločne môžeme dosiahnuť oveľa viac.

Vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam veľmi dobre viem, aký zásadný význam majú tieto dve odvetvia pre Úniu. Z prvej ruky poznám reálne problémy, ktorým tieto odvetvia čelia. Viem, aká dôležitá je doprava pre vzdialené regióny EÚ a pre ich pocit spolupatričnosti s EÚ. Videl som aj dosah pandémie COVID-19 na cestovný ruch i všeobecne na našich občanov a podniky. Obidve tieto odvetvia majú obrovský potenciál na to, aby zvýšili našu prosperitu, prispeli k úspechu zelenej a digitálnej transformácie a udržali kvalitu nášho života. Predošlé skúsenosti a práca v teréne mi pomôžu pri navrhovaní politických riešení zameraných na občanov.

V politických usmerneniach zvolenej predsedníčky Ursuly von der Leyenovej sa stanovuje nový plán pre udržateľnú prosperitu a konkurencieschopnosť Európy. Bol by som rád, keby v ňom zásadnú úlohu zohrala aj doprava a cestovný ruch a ich priemyselné ekosystémy v rámci ich súbežnej zelenej a digitálnej transformácie. Urobím všetko pre to, aby sa európska doprava a cestovný ruch stali konkurencieschopnejšími, udržateľnejšími

a odolnejšími. Budem neúnavne pracovať na tom, aby sa plne vykonala stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu i program EÚ pre cestovný ruch do roku 2030 a aby sa obidve tieto iniciatívy posunuli dopredu.

Pri plnení tejto úlohy sa zameriam na podporu našich podnikov a členských štátov pri zavádzaní riešení. Budem pracovať na posilnení jednotného trhu v oblasti dopravy a na investičnom pláne pre udržateľnú dopravu, ktorými sa uľahčí prechod na udržateľné dopravné riešenia. Budem podporovať zavádzanie transeurópskej dopravnej infraštruktúry a zároveň čo najlepšie využívať digitálne nástroje, nové technológie a inovácie. Takisto vynaložím maximálne úsilie na zachovanie postavenia Európy ako poprednej turistickej destinácie a popri tom zabezpečím udržateľnosť, odolnosť a konkurencieschopnosť tohto odvetvia.

Budem pracovať pod vedením výkonného podpredsedu pre súdržnosť a reformy a spolupracovať s ďalšími príslušnými výkonnými podpredsedami, podpredsedníkami, komisármi a komisárkami na podpore zelenej a digitálnej transformácie a posilňovaní konkurencieschopnosti európskej dopravy a cestovného ruchu.

Uvedomujem si, že pracovná sila v odvetví dopravy nie je dostatočne rozmanitá. Doprava je stále odvetvím, v ktorom výrazne dominujú muži. Pracovná sila v doprave zároveň rýchlo starne, čo ešte viac zvyšuje potrebu prilákať do tohto odvetvia rozmanitejší okruh talentov. Som odhodlaný zabezpečiť, aby sa do dopravnej politiky začlenili aspekty rovnosti, najmä pokiaľ ide o pohlavie a vek, v záujme účinného riešenia výziev, ktorým čelí odvetvie dopravy, vrátane nedostatku zamestnancov a potreby zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie zamestnancov, aby boli naďalej pripravení na technologické zmeny a prebiehajúcu automatizáciu a digitalizáciu.

Konkrétne urobím všetko pre podporu iniciatívy „Ženy a doprava – Platforma EÚ pre zmenu“ a siete vyslancov pre rozmanitosť v doprave. Takisto mám v úmysle udržiavať pravidelný dialóg s mladými ľuďmi o ich ambíciách a výzvach, ktoré vnímajú, pokiaľ ide o pracovné miesta v odvetví dopravy, aby som lepšie pochopil ich očakávania a obavy. Preto už počas prvých 100 dní svojho mandátu plánujem zorganizovať politický dialóg s mládežou.

Som si plne vedomý povinností stanovených v zmluvách (článok 17 ods. 3 ZEÚ, články 245 a 339 ZFEÚ) a potvrdzujem svoj záväzok tieto povinnosti v plnej miere dodržiavať, a to aj pokiaľ ide o najvyššie etické normy a kódex správania komisárov. Moje vyhlásenie o záujmoch stanovené v kódexe správania komisárov je hotové a prístupné verejnosti a bude sa podľa potreby aktualizovať.

Zaväzujem sa, že sa budem vyhýbať akejkoľvek pozícii či situácii, ktorá by mohla spochybniť moju nezávislosť, nestrannosť a funkčnosť v službách Komisie. Zaväzujem sa informovať predsedníčku Komisie o každej situácii, ktorá by mohla hroziť konfliktom záujmov pri výkone mojich služobných povinností.

Takisto sa zaväzujem dodržiavať povinnosti týkajúce sa transparentnosti, ktoré sú stanovené v kódexe správania, konkrétne stretávať sa len s tými organizáciami alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, ktoré sú zaregistrované v registri transparentnosti.

2. Riadenie portfólia a spolupráca s Európskym parlamentom

Môžete sa zaviazat', že budete Parlament riadne informovať o svojej činnosti, ako aj o činnosti svojich útvarov? V čom podľa Vás spočíva Vaša zodpovednosť voči Parlamentu?

Aké konkrétne záväzky ste pripravený prijať, pokiaľ ide o Vašu spoluprácu s Parlamentom a prítomnosť v Parlamente, či už vo výboroch, alebo v pléne, ako aj o transparentnosť, spoluprácu a účinné opatrenia v nadväznosti na pozície Parlamentu a jeho žiadosti o legislatívne iniciatívy? Ste v súvislosti s plánovanými iniciatívami alebo prebiehajúcimi postupmi pripravený včas poskytovať Parlamentu informácie a dokumenty rovnako ako Rade?

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, prevezmem plnú politickú zodpovednosť za činnosti v oblasti udržateľnej dopravy a cestovného ruchu, ako sa stanovuje v poverovacom liste, ktorý mi bol zaslaný 17. septembra. Svoje povinnosti budem vykonávať v plnej spolupráci s ostatnými členmi kolégia komisárov a v súlade s pracovnými postupmi stanovenými predsedníčkou, a to pri plnom rešpektovaní zásady koležiality. Svojich kolegov budem úzko zapájať do tvorby, prijímania a uskutočňovania politických iniciatív potrebných na plnenie politických usmernení, ktoré predsedníčka Ursula von der Leyenová predložila Európskemu parlamentu v júli.

Verím, že medziinštitucionálna spolupráca je podstatou účinného fungovania inštitucionálneho systému EÚ, ako aj efektívnosti a legitímnosti rozhodovania Únie. Moja činnosť v tejto oblasti sa bude inšpirovať a riadiť

základnými zásadami, ako je otvorenosť, vzájomná dôvera, efektívnosť a pravidelná výmena informácií. Budem podporovať a plne rešpektovať ustanovenia rámcovej dohody z roku 2010 a Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva z roku 2016. Som si vedomý, že Európsky parlament a Rada si ako spoluzákonodarcovia vyžadujú rovnaké zaobchádzanie.

Som plne odhodlaný zabezpečiť, aby moja interakcia s Európskym parlamentom bola otvorená, transparentná a konštruktívna. Chcem, aby bol náš vzťah založený na vzájomnej dôvere. Zabezpečím, aby som bol k dispozícii na všetkých schôdzach príslušných parlamentných výborov, trialógoch a výmenách počas plenárnych zasadnutí týkajúcich sa môjho portfólia. S Parlamentom a príslušnými výbormi budem spolupracovať vo všetkých fázach procesu tvorby politík, ako aj politického dialógu. V prípade potreby sa zapojím do postupov týkajúcich sa uznesení podľa článku 225 ZFEÚ.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, nadviažem konštruktívne vzťahy a zabezpečím pravidelný tok informácií s Výborom pre dopravu a cestovný ruch (TRAN), Výborom pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (ENVI) a v prípade potreby s inými výbormi. Som zároveň presvedčený o dôležitosti transparentnej, priamej a pravidelnej komunikácie s členmi výborov. Budem k dispozícii na bilaterálne stretnutia vždy, keď to bude potrebné. Zabezpečím, aby otázky poslancov Európskeho parlamentu adresované Komisii v oblastiach alebo otázkach, ktoré patria do mojej pôsobnosti, boli zodpovedané načas a zmysluplne. V prípade potreby vystúpim na plenárnych zasadnutiach a schôdzach výborov Európskeho parlamentu.

Som tiež odhodlaný zabezpečiť, aby bol Európsky parlament dobre informovaný o kľúčových fázach medzinárodných rokovaní, ktoré sa môžu začať v oblastiach mojej pôsobnosti, ako aj o ďalších významných udalostiach.

Som odhodlaný spolu s Európskym parlamentom a Radou zabezpečiť väčšiu transparentnosť počas celého legislatívneho procesu. Od začiatku svojho mandátu budem vykonávať ustanovenia o transparentnosti vrátane ustanovení o viacročnom plánovaní, ako sa stanovuje v rámcovej dohode a Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva. Takisto budem dodržiavať veľmi prísne štandardy Komisie v oblasti transparentnosti, pokiaľ ide o stretnutia so zástupcami záujmových skupín. Zaväzujem sa vykonávať program lepšej právnej regulácie a zabezpečiť, aby návrhy politík, za ktoré som zodpovedný, vychádzali z konzultácií s odborníkmi a verejnosťou. Pokúsim sa nájsť nové spôsoby a nápady, ako posilniť hlas občanov a občianskych spoločností v Európskej únii, najmä pokiaľ ide o našu mládež. Musíme podporovať participatívnu demokraciu, aby boli občania dobre informovaní a zapojení do tvorby našich politík. Budem aktívne bojovať proti dezinformáciám a pracovať na poskytovaní včasných a jasných informácií o činnostiach Komisie a zároveň pozorne počúvať obavy zainteresovaných strán.

Zaväzujem sa tiež, že svoje vzťahy s Generálnym riaditeľstvom pre mobilitu a dopravu a ďalšími útvarmi Komisie založím na lojalite, dôvere, transparentnosti, obojsmernom toku informácií a vzájomnej pomoci.

Otázky Výboru pre dopravu a cestovný ruch

3. Predsedníčka von der Leyenová v poverovacom liste poverila budúceho komisára pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch, aby „zabezpečil, aby bola európska doprava konkurencieschopnejšia, udržateľnejšia a odolnejšia voči budúcim otrasom a aby zabezpečil, že doprava bude bezpečná, prístupná a cenovo dostupná pre všetkých občanov EÚ“. Aká by bola Vaša stratégia a priority, a to aj pokiaľ ide o konkrétne právne predpisy, na splnenie tejto úlohy a aký by bol harmonogram jej plnenia? Aké sú podľa Vás najnaliehavejšie výzvy a ako ich plánujete riešiť?

Doprava je kľúčovým faktorom, ktorý umožňuje konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva a jednotného trhu. A takto to vnímam aj ja: nielen ako samostatné dôležité hospodárske odvetvie, ale aj ako základný katalyzátor pre iné hospodárske činnosti, v neposlednom rade pre cestovný ruch. Odvetvie dopravy je zároveň kľúčom k splneniu našich cieľov v oblasti klímy do roku 2030 a klimateckej neutrality do roku 2050. Z toho tiež jasne vyplýva, že dopravná politika nemôže fungovať a nemala by fungovať vo vákuu. V súlade s poslaním, ktoré mi zverila zvolená predsedníčka Ursula von der Leyenová, budem v prípade potvrdenia vo funkcii veľmi úzko spolupracovať s výkonným podpredsedom pre súdržnosť a reformy a všetkými ostatnými členmi kolégia komisárov na tom, aby boli naše politiky navrhnuté konzistentne a aby pri plnení cieľov v oblasti konkurencieschopnosti, udržateľnosti a odolnosti hospodárstva EÚ plne využívali potenciál odvetvia dopravy a mobility.

Som presvedčený o tom, že v stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, ktorú Európska komisia prijala v decembri 2020, bol stanovený ambiciózny plán dopravnej politiky EÚ a že tento plán platí vo veľkej miere aj na nadchádzajúce roky. Tri piliere tejto stratégie – čiže prechod na mobilitu s nulovými emisiami, dosiahnutie plynulej, bezpečnej a efektívnej prepojenosti a zabezpečenie odolnejšieho jednotného európskeho dopravného priestoru – sa zhodujú aj s mojou víziou budúcnosti európskej dopravy. Mám v úmysle pokračovať v práci, ktorá sa už začala, a rýchlo pokročiť s novými prioritnými opatreniami Komisie v oblasti udržateľnej dopravy a cestovného ruchu.

Sústredím sa na prácu na dopravnom systéme, ktorý dokáže podporiť konkurencieschopnosť našich podnikov a prepojenosť našich občanov, a zároveň rešpektovať klímu a životné prostredie. Tento cieľ možno dosiahnuť len pokračujúcim úsilím o to, aby sme dosiahli súbežnú zelenú a digitálnu transformáciu tohto odvetvia, presadili prelomové inovácie a zabezpečili, aby doprava v Európe bola aj naďalej bezpečná, prístupná a cenovo dostupná. Odvetvie dopravy EÚ, a to vrátane jeho priemyselných ekosystémov, musí byť zároveň konkurencieschopné na celosvetovej úrovni, musí dokázať predvídať a pripraviť sa na akýkoľvek druh vonkajších otrasov a musí byť schopné rýchlo sa z takýchto otrasov zotaviť. Môžu to byť napríklad prírodné katastrofy, geopolitické napätie alebo rozsiahlejšie narušenia hospodárstva, ako sme boli svedkami počas pandémie COVID-19. Toto odvetvie musí zároveň podporovať obranu a bezpečnosť Európy, okrem iného aj posilnením vojenskej mobility.

Pred nami stoja mnohé výzvy, ako poukázali aj Mario Draghi a Enrico Letta. Týkajú sa viacerých oblastí – od potreby rozsiahlych investícií cez regulačnú roztrieštenosť a nedostatok pracovnej sily a zručností až po nerovnaké podmienky v porovnaní s tretími krajinami.

V prvom rade prijmem opatrenia na podporu nášho odvetvia pri plnení cieľov v oblasti udržateľnosti a digitalizácie a na odstraňovanie prekážok v záujme zvýšenia jeho konkurencieschopnosti. V tomto duchu mám v úmysle predložiť investičný plán pre udržateľnú dopravu, ktorého cieľom je zvýšiť a uprednostniť investície do riešení dekarbonizácie dopravy, a vypracujem aj priemyselný akčný plán EÚ pre automobilový priemysel a novú priemyselnú námornú stratégiu. Tieto iniciatívy majú zásadný význam pre zachovanie konkurenčnej výhody nášho priemyselného ekosystému. Predložím aj osobitný plán, ktorý pomôže pri prepájaní metropol a veľkých miest EÚ vysokorýchlostnou železnicou, a to vrátane nočných vlakov. V záujme ďalšej podpory prechodu na iné druhy dopravy a podpory cezhraničného cestovania predložím nariadenie o jednotnom systéme na elektronickú rezerváciu a predaj lístkov v železničnej doprave, ktorým sa doplnia a zlepšia existujúce povinnosti v tejto oblasti, a predložím aj iniciatívu v oblasti multimodálnych digitálnych služieb mobility, aby som našim občanom umožnil udržateľnejšie možnosti cestovania. Okrem toho budem koordinovať prípravu komplexnej stratégie EÚ v oblasti prístavov v záujme zlepšenia ich bezpečnosti, udržateľnosti a konkurencieschopnosti. Ak budem potvrdený vo funkcii a ak s tým budú súhlasiť aj ostatní členovia kolégia komisárov, vynasnažím sa predložiť tieto iniciatívy čo najskôr počas svojho funkčného obdobia.

Po druhé, ústredným prvkom mojej práce bude aj posilnenie bezpečnosti dopravy. Našich cestujúcich a pracovníkov v doprave musíme chrániť, a to úplným vykonaním noriem EÚ v oblasti bezpečnosti dopravy v celej EÚ a vo všetkých druhoch dopravy, zlepšením nástrojov, ktoré máme k dispozícii, na podporu a posilnenie dohľadu nad vnútroštátnymi bezpečnostnými orgánmi a podporou pri zavádzaní inteligentných technológií a skvalitňovaní infraštruktúry, ktoré môžu zvýšiť bezpečnosť našich dopravných systémov. Na začiatku svojho funkčného obdobia mám v úmysle predložiť balík opatrení v oblasti technického stavu vozidiel, čím salepší spôsob fungovania kľúčových systémov bezpečnosti a kontroly emisií vo vozidlách, a prijmem opatrenia na riešenie podvodov spojených s počítadlom celkovej prejdenej vzdialenosti.

Po tretie, zameriam sa na to, aby sa podarilo účinne a dôsledne vykonávať a presadzovať významný súbor platného acquis EÚ v oblasti dopravy. Platí totiž, že najdôležitejšie politické ciele – od spravodlivej hospodárskej súťaže až po prísne sociálne, environmentálne a bezpečnostné normy a účinnú ochranu cestujúcich – úplne závisia od toho, či sa tieto dohodnuté pravidlá plne uplatňujú v celej únii. Ak sa nesústredíme na vykonávanie a presadzovanie predpisov, skutočný jednotný trh s dopravnými službami ostane len túžobným priáním. V rámci tejto práce si pozorne vypočujem názory a skúsenosti všetkých zainteresovaných strán a príslušných orgánov a budem viesť dialógy o vykonávaní týchto predpisov. O postupoch v tejto oblasti budem pravidelne podávať správy Európskemu parlamentu a Rade. Vynaložím maximálne úsilie na podporu zjednodušenia a zmiernenia regulačného zaťaženia našich podnikov a orgánov verejnej správy tam, kde to bude potrebné, a to aj maximálne efektívnym využívaním digitálnych riešení.

Po štvrté, rýchlo sa meniaci geopolitický kontext v posledných rokoch ešte viac zdôraznil význam stabilného susedstva a pevných medzinárodných väzieb. V prípade potvrdenia vo funkcii budem spolu s komisárkou pre rozširovanie pokračovať v aktívnom programe rozširovania v záujme urýchlenia integrácie kandidátskych krajín

do dopravných systémov EÚ. Zameriam sa na rozšírenie transeurópskej dopravnej siete (TEN-T), zlepšenie fyzických prepojení a podporu zosúladienia kandidátskych krajín s pravidlami EÚ. Doprava bude mať v konečnom dôsledku zásadný význam pre úspešnú integráciu do jednotného trhu a súdržnosť týchto krajín. Budem pracovať na lepšom prepojení a užšej spolupráci s našimi ďalšími medzinárodnými partnermi a spojencami, aby sme mali efektívne a účinné logistické trasy pre dodávky a vývoz kritických surovín a tovarov a zároveň mohli propagovať normy a postupy EÚ po celom svete. Som jednoznačne presvedčený, že mnohé budúce výzvy sa nám podarí vyriešiť len vtedy, ak sa budeme angažovať aj za hranicami. Zabezpečím preto, aby EÚ zohrávala vedúcu úlohu na príslušných medzinárodných fórach a vo vzťahu k našim kľúčovým medzinárodným partnerom a propagovala naše prísne bezpečnostné, sociálne a environmentálne normy.

Budem zároveň pracovať na ochrane záujmov európskeho dopravného priemyslu a jeho priemyselných ekosystémov, a to aj posilnením uplatňovaním existujúcich dohôd s tretími krajinami (napr. dohôd o leteckej doprave) a uzatváraním nových vzájomne prospešných obchodných dohôd a partnerstiev.

V záujme splnenia týchto politických cieľov budem spolupracovať s Európskym parlamentom a Radou na ukončení legislatívnych rokovaní o zostávajúcich iniciatívach, ktoré majú zásadný význam pre konkurencieschopnosť, bezpečnosť a udržateľnosť nášho odvetvia. Patria sem iniciatívy zamerané na riešenie regulačnej roztrieštenosti na jednotnom trhu EÚ v oblasti dopravy, zlepšenie bezpečnosti cestnej a námornej dopravy a ďalšie stimuly v záujme zavádzania udržateľných dopravných riešení.

V neposlednom rade potrebuje doprava v Európe investície v bezprecedentnom rozsahu. Tie sa týkajú kľúčového cieľa dokončiť sieť TEN-T, kostru nášho dopravného systému, zvýšiť odolnosť infraštruktúry EÚ voči prírodným katastrofám alebo nepriateľským akciám a prispieť k európskej obrane a bezpečnosti opatreniami na zlepšenie vojenskej mobility, zavádzanie inovačných riešení a modernizáciu našich flotíl, uľahčenie investícií do udržateľných palív a technológií na dekarbonizáciu tohto odvetvia a inteligentnejšiu organizáciu mobility v mestách.

4. Aké opatrenia prijmete na zabezpečenie toho, aby EÚ dosiahla svoje ciele v oblasti klímy v odvetví dopravy, a to pokiaľ ide o vykonávanie a/alebo prispôsobenie súčasných a navrhovanie nových právnych predpisov, a zároveň aby sa zaistili rovnaké podmienky pre európske dopravné spoločnosti, konkurencieschopnosť európskeho odvetvia dopravy a kvalitné a atraktívne pracovné miesta v Európe?

Odhaduje sa, že dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 si bude vyžadovať 90 % zníženie emisií skleníkových plynov z dopravy a zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov využívanej v doprave na 94 %. V súlade so stratégiou pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu budem pracovať na tom, aby boli všetky druhy dopravy udržateľnejšie, na tom, aby sa zlepšil a uľahčil prístup občanov k prístupným a cenovo dostupným možnostiam udržateľnej dopravy a mobility, a na tom, aby boli občanom a podnikom ponúknuté vhodné stimuly, vďaka čomu budú môcť prijímať informované rozhodnutia. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem s príslušnými výkonnými podpredsedami, ako aj s komisárom pre klímu, nulovú bilanciu emisií a čistý rast a komisárom pre energetiku a bývanie úzko spolupracovať na tom, aby sme splnili naše spoločné ciele udržateľnosti, čo sa dá úspešne dosiahnuť len úzkou vzájomnou spoluprácou a koordináciou medzi našimi príslušnými oblasťami politiky.

Všeobecný politický rámec už bol zavedený v predchádzajúcom funkčnom období Komisie a verím, že tieto pravidlá poskytujú potrebnú predvídateľnosť pre všetky zainteresované strany, aby mohli začať s investíciami a prechodom na čistejšie riešenia. Zároveň musíme vyvinúť väčšie úsilie na vytvorenie vhodných priaznivých podmienok, a to technologicky neutrálnym spôsobom. Na to budeme musieť predovšetkým zabezpečiť prístupnosť a cenovú dostupnosť dostatočného množstva udržateľných zdrojov energie pre všetky odvetvia dopravy. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, urobím to aj prostredníctvom pravidelných dialógov so zainteresovanými stranami, kde sa bude diskutovať o tom, ako čo najlepšie zosúladiť vykonávanie s realitou v praxi.

V záujme dosiahnutia tohto cieľa mám v úmysle v prvom rade predložiť investičný plán pre udržateľnú dopravu. V nadväznosti na Dohodu o čistom priemysle by sa ním určili opatrenia na účinnú podporu energetickej transformácie v doprave a na zvýšenie investícií do výroby a dodávok udržateľných dopravných palív v Európe, najmä pre leteckú a námornú dopravu, ako aj opatrenia týkajúce sa prístupu k elektrickej energii pre dopravu. Budem pozorne monitorovať a posudzovať pokrok v oblasti dohodnutého zavádzania udržateľných leteckých a námorných palív, aby sa vďaka našim pravidlám darilo plniť ciele, a v prípade potreby nebudem váhať s prípadnými úpravami.

Zmena klímy je celosvetovým problémom a vyžaduje si celosvetové riešenia. V koordinácii s členskými štátmi budem spolupracovať s Medzinárodnou organizáciou civilného letectva (ICAO) a Medzinárodnou námornou organizáciou (IMO) na tom, aby sme pripravili rovnako ambiciózne globálny program. Je to nevyhnutné jednak na zabezpečenie rovnakých podmienok a konkurencieschopnosti európskych leteckých a námorných spoločností, ktoré pôsobia po celom svete, ako aj na dosiahnutie pokroku pri dosahovaní cieľov v oblasti udržateľnosti a dekarbonizácie dopravy na celosvetovej úrovni (pozri moje odpovede na otázku 6).

Po druhé, s cieľom pomôcť dostať cestnú dopravu na stabilnú cestu dekarbonizácie budem dohliadať na rýchle vybudovanie používateľsky ústretovej infraštruktúry nabíjajúcich a čerpacích staníc v celej Európe, pozorne monitorovať vývoj v členských štátoch a do roku 2027 pripravím preskúmanie nariadenia o infraštruktúre pre alternatívne palivá, aby sa odstránili prípadné nedostatky. S komisárom pre energetiku a bývanie budem spolupracovať na tom, aby sme zosúladiли rozvoj dopravnej a energetickej infraštruktúry potrebnej na uspokojenie budúceho nárastu dopytu po elektrine v doprave, a to aj v prípade ťažkých úžitkových vozidiel. Takisto mám v úmysle posúdiť, ako podporiť rýchlejší prechod na vozidlá s nulovými emisiami, a to aj v podnikových vozových parkoch (pozri aj odpoveď na otázku výboru ENVI).

Zároveň sa budem usilovať o zvýšenie investícií do železničnej infraštruktúry a služieb vysokorýchlostnej železničnej dopravy, o ich zavádzanie a o zlepšenie komfortu cestujúcich cez jednotný systém na elektronickú rezerváciu a predaj lístkov v celej Európe s cieľom podporiť väčšie využívanie železničnej dopravy ako udržateľného spôsobu dopravy (pozri moju odpoveď na otázku 3). Okrem toho budem podporovať európske mestá pri príprave plánov udržateľnej mestskej mobility, ktoré stavajú do centra pozornosti verejnú dopravu a bezpečnú aktívnu mobilitu. Nadviazem aj na vykonávanie európskeho vyhlásenia o cyklistickej doprave, a to podrobnou správou už v budúcom roku.

Zároveň budem pracovať na posilnení jednotného trhu EÚ v oblasti dopravy, budovaní efektívnej siete dopravnej infraštruktúry a podpore inovačných dopravných riešení (pozri moje odpovede na otázky 1 a 4). Ide o oblasti s veľkým nevyužitým potenciálom na zvýšenie efektívnosti a rastového potenciálu EÚ, ktoré môžu zároveň priniesť úspory emisií.

Konkurencieschopnosť európskych dopravných podnikov závisí od dostupnosti kvalifikovaného a vyškoleného personálu. Musíme urýchlene riešiť súčasný problém nedostatku pracovníkov v tomto odvetví a reagovať na výzvy spojené s rekvalifikáciou a zvyšovaním úrovne zručností pracovnej sily. V roku 2024 bolo prijaté odporúčanie o prostriedkoch na riešenie vplyvu automatizácie a digitalizácie na pracovníkov v doprave. Budem spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi a príslušnými zainteresovanými stranami na zintenzívnení úsilia, vďaka ktorému by sa malo zabezpečiť, že pracovná sila bude mať potrebné zručnosti na prispôbenie sa novým technológiám a inováciám v oblasti udržateľnosti aj digitalizácie. V úzkej spolupráci s výkonnou podpredsedníčkou pre ľudí, zručnosti a pripravenosť podporím aj úsilie v rámci rozsiahleho partnerstva Paktu o zručnostiach v oblasti automobilového priemyslu a stavby lodí a námorných technológií.

Ďalším zásadným spôsobom riešenia súčasného problému nedostatku pracovnej sily je zlepšenie pracovných podmienok pracovníkov v doprave. Okrem iniciatív, ktoré predloží výkonná podpredsedníčka pre ľudí, zručnosti a pripravenosť na podporu kvalitných pracovných miest – napríklad plán pre kvalitné pracovné miesta – budem pokračovať v úsilí o zlepšenie pracovných podmienok najmä pracovníkov v doprave. EÚ má celý rad právnych predpisov v sociálnej oblasti zameraných na zlepšenie životných podmienok vodičov, posádok či iných pracovníkov v doprave. Mojou prioritou bude zlepšiť vykonávanie a presadzovanie týchto predpisov, ktoré sa stále neuplatňujú rovnomerne. V tejto oblasti bude mať zásadný význam vykonávanie pravidiel na zlepšenie pracovných podmienok a pravidiel týkajúcich sa odpočinku vodičov, podpora rozvoja bezpečných a chránených parkovísk, ako aj opatrenia na zvyšovanie informovanosti o pracovných a sociálnych právach a povinnostiach (mobilných) pracovníkov s prihliadnutím na špecifiká každého druhu dopravy. Do dopravných profesií musíme prilákať viac žien a mladých pracovníkov.

Vo všetkých týchto bodoch je jasné, že prechod na udržateľnejšiu mobilitu sa musí zosúladiť s potrebnou prepojenosťou a cenovou dostupnosťou dopravy. Je to mimoriadne naliehavé, keďže doprava už predstavuje v priemere 12,5 % rozpočtu domácností v EÚ. V záujme riešenia týchto negatívnych sociálnych dosahov budem nabádať členské štáty, aby pri formulovaní svojich sociálno-klimatických plánov náležite zohľadnili potreby v oblasti dopravy a mobility, a mám v úmysle pomôcť im tým, že vypracujem odporúčania na riešenie chudoby v oblasti mobility a na jej predchádzanie. Prispeje to k práci výkonnej podpredsedníčky pre ľudí, zručnosti a pripravenosť pri príprave stratégie EÚ na boj proti chudobe.

5. Podľa Draghiho správy môže zlepšenie infraštruktúry a služieb, ako aj účinnejšie riadenie železničnej a vnútrozemskej vodnej dopravy podporiť ďalší rast, pomôcť riešiť preťaženie a uspokojiť rastúci dopyt. Odhaduje sa, že preťaženie ciest stojí EÚ približne 230 miliárd EUR ročne. Okrem toho v súčasnosti pretrvávajú nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily vo všetkých druhoch dopravy. Aké kroky plánujete podniknúť s cieľom premeniť ciele prechodu na iné druhy dopravy a multimodality na skutočnosť, a to tak pre cestujúcich, ako aj pre nákladnú dopravu v súlade so stratégiou pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, a riešiť nedostatok pracovníkov v odvetví dopravy? Ako v tejto súvislosti zabezpečíte, aby efektívnejšia železničná a vnútrozemská vodná doprava (ktorá v poverovacom liste chýba) bola aj naďalej v plnej miere súčasťou tejto stratégie? Aké konkrétne legislatívne opatrenia plánujete prijať aj z hľadiska multimodality, aby sa multimodálna doprava stala efektívnejšou, prístupnejšou a cenovo dostupnejšou pre občanov EÚ? V akom časovom horizonte?

Stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu poskytuje jasnú víziu na zvýšenie udržateľnosti dopravy a stanovuje dôležité míľniky súvisiace s potrebou zvýšiť využívanie udržateľnejších druhov dopravy, napríklad výrazne zvýšiť vysokorýchlostnú železničnú dopravu a železničnú nákladnú dopravu a zvýšiť dopravu po vnútrozemských vodných cestách a príbrežnú námornú dopravu. Na dosiahnutie týchto míľnikov musí Komisia, vnútroštátne a miestne orgány, ako aj iné zainteresované strany urobiť viac.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, chcem zabezpečiť, aby Komisia prevzala vedúcu úlohu. Mojou prioritou je pripraviť ambiciózný plán na pomoc pri prepájaní metropol a veľkých miest EÚ vysokorýchlostnou železnicou, a to účinným vykonávaním politiky TEN-T, a zamerať sa na početné zostávajúce prekážky brániace lepšej prepojenosti všetkých európskych železničných služieb, ktoré nie sú dostatočne interoperabilné, napríklad pokiaľ ide o signalizáciu a nedostatočné zavádzanie iných digitálnych technológií. Tieto opatrenia prispievajú aj k rozšíreniu spojení, a to aj prostredníctvom nočných vlakov a modernejšej a pružnejšej železničnej nákladnej dopravy, aby boli primerane obsluhované všetky regióny Európy. Keďže železničnú dopravu musí podporovať silný a rôznorodý železničný dodávateľský priemysel a kompetentná pracovná sila, svoju pozornosť sústredím aj na podporu riešení, pri ktorých sa očakáva, že prispievajú k lepšiemu fungovaniu európskeho železničného systému.

Zásadnú úlohu pri zlepšovaní ponuky služieb železničnej dopravy pre našich občanov bude mať aj naďalej vykonávanie a presadzovanie štvrtého železničného balíka.

Ako som už vysvetlil vyššie, mám v úmysle spustiť čo najskôr iniciatívu na riešenie multimodálneho predaja cestovných lístkov, a to aj prostredníctvom nariadenia o jednotnom systéme na elektronickú rezerváciu a predaj lístkov najneskôr do konca roku 2025, čím sa doplnia a zlepšia existujúce povinnosti v tejto oblasti, ako aj iniciatívu v oblasti služieb multimodálnej digitálnej mobility s cieľom uľahčiť prístup k možnostiam cestovania po železnici a zvýšiť ochranu cestujúcich.

Okrem toho budú kľúčovými oblasťami činnosti zlepšenie železničného prepojenia prostredníctvom modernizácie infraštruktúry a nových cezhraničných spojení a lepšia integrácia železničnej siete s inými druhmi dopravy. Dôležité bude aj riešenie súčasných otázok týkajúcich sa systému certifikácie rušňovodičov (pozri moje odpovede na otázku č. 2 k téme nedostatku pracovnej sily).

V záujme účinnej multimodality by sa nemalo zabúdať ani na dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú iné druhy hromadnej dopravy, napríklad verejná doprava, spoločná mobilita či autokary, a mal by sa uľahčiť ich prechod na väčšiu udržateľnosť. Účinné využívanie a vykonávanie plánov udržateľnej mestskej mobility, investície do udržateľnej a bezpečnej infraštruktúry mestskej dopravy a podpora aktívnych druhov dopravy budú nevyhnutné na zvýšenie udržateľnosti a efektívnosti nášho multimodálneho dopravného systému a na zmiernenie preťaženia mestských ciest.

Pokiaľ ide o vnútrozemskú plavbu, zameriam sa na vykonávanie akčného plánu Naiades III s cieľom pomôcť presmerovať viac tovaru na vnútrozemskú vodnú dopravu. Osobitnú pozornosť budem venovať zabezpečeniu nepretržitej splavnosti v celej sieti a privediem toto odvetvie k plavidlám a prístavom s nulovými emisiami. Zároveň budem pracovať na podpore digitálnych riešení v záujme zvýšenia efektívnosti v tomto odvetví a jeho lepšej integrácie do logistického reťazca. V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby Európsky parlament a Rada dosiahli dohodu o navrhovanej revízii smernice o harmonizovaných riečnych informačných službách (RIS).

Som odhodlaný zvýšiť objem intermodálnej nákladnej dopravy, ktorá kombinuje environmentálnu výkonnosť a energetickú účinnosť železničnej dopravy, príbrežnej námornej dopravy a vnútrozemských vodných ciest s flexibilitou cestnej dopravy. Ide o najslubnejší a najdynamickejší trhový segment nákladnej dopravy. Urobím všetko, čo je v mojich silách, aby som dosiahol ambicióznú dohodu o navrhovanej revízii smernice o kombinovanej doprave.

Zameriam sa aj na bezpapierovú dopravu – na ďalšie odstraňovanie prekážok intermodálnej dopravy a zjednodušovanie administratívnych postupov v iných oblastiach v prospech podnikov aj občanov. Táto práca doplní a využije existujúce nástroje, ako sú elektronické údaje o nákladnej doprave (eFTI) a európske prostredie jednotnej námornej platformy (EMSWe), ktoré by po úplnom zavedení mali priniesť značné zvýšenie efektívnosti nákladnej dopravy a odvetvia logistiky.

Okrem toho musíme posilniť postavenie spotrebiteľov, ktorí v čoraz väčšej miere požadujú čistejšie výrobky a služby. V tejto súvislosti sa spolieham na spoluprácu Európskeho parlamentu a Rady pri dohode o navrhovanej iniciatíve CountEmissionsEU, ktorá umožní vytvoriť spoločný rámec na výpočet emisií skleníkových plynov z dopravných služieb. V tomto ohľade bude užitočný aj pripravovaný systém označovania, ktorý bude výsledkom vykonávania iniciatívy ReFuelEU Aviation – tento systém bude cestujúcich informovať o environmentálnych vlastnostiach letov.

Ako som už spomenul, s výkonnou podpredsedníčkou pre ľudí, zručnosti a pripravenosť budem spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi a príslušnými zainteresovanými stranami na zintenzívnení úsilia, vďaka ktorému by sa malo zabezpečiť, že pracovná sila bude mať potrebné zručnosti na prispôsobenie sa novým technológiám a inováciám v oblasti udržateľnosti aj digitalizácie.

6. Predpokladá sa, že dokončenie siete TEN-T prinesie v roku 2050 ročné zvýšenie HDP o 467 miliárd EUR, ale bude si vyžadovať približne 845 miliárd EUR a Komisia a členské štáty doteraz nepredložili komplexný plán na zabezpečenie potrebného financovania. Ako by ste zabezpečili primerané financovanie realizácie siete TEN-T, najmä v rámci pripravovaného nariadenia o NPE a v budúcom VFR? Ako môže Komisia stimulovať a prilákať súkromné investície, aby preklenula túto medzeru, a ako by ste navrhli podporiť verejno-súkromné partnerstvá?

Hlavným cieľom počas môjho mandátu bude výrazne zlepšiť prepojenosť Európy – v rámci EÚ, s našimi susedmi aj so zvyškom sveta. To je základ fungovania jednotného trhu, ktorý umožňuje voľný pohyb tovaru, služieb, cestujúcich a pracovníkov. Cestujúci, pracovníci a tovar musia mať možnosť pohybovať sa v rámci Únie rovnako ľahko ako v rámci svojho členského štátu.

V revidovanom nariadení, ktorým sa zavádzajú usmernenia pre transeurópsku dopravnú sieť (TEN-T), sa stanovuje cieľ dokončiť základnú európsku dopravnú sieť do roku 2030. Nasledujúcich päť rokov bude mať teda zásadný význam pre to, aby sme dosiahli pokrok pri dokončovaní základnej siete, a pre to, aby sme ukázali, že dokážeme dosiahnuť výsledky. V tejto súvislosti budem veľmi pozorne monitorovať vykonávanie tohto a ďalších ustanovení uvedeného nariadenia. V spolupráci s koordinátormi TEN-T, členskými štátmi a Európskym parlamentom zabezpečím riadne monitorovanie pokroku a lepšiu koordináciu s členskými štátmi a príslušnými orgánmi. Okrem tejto základnej siete sa budem snažiť zabezpečiť aj pokrok v rozšírenej základnej sieti a súhrnnej sieti, aby sme nezabudli na žiaden región. Je to nevyhnutné nielen na zlepšenie územnej a sociálnej súdržnosti v EÚ, ale aj na posilnenie nášho jednotného trhu.

Revidovaným nariadením o TEN-T sa naše dopravné koridory rozšírili na Ukrajinu a Moldavsko, čím sa položili základy dlhodobiejšieho prepojenia oboch týchto krajín s EÚ. Zároveň sa naša dopravná sieť rozšírila na západný Balkán, čo pomôže urýchliť integráciu tohto regiónu do nášho európskeho dopravného trhu. Mojou prioritou bude realizácia týchto plánov v praxi. Zároveň sa zaväzujem pokračovať v kritickej dôležitej práci na koridoroch solidarity s cieľom zabezpečiť dobre fungujúce alternatívne logistické trasy medzi EÚ a Ukrajinou (a Moldavskom) cez vnútrozemské vodné cesty, cesty a železnice.

Dokončenie siete TEN-T si bude vyžadovať značné investície: odhaduje sa, že samotná základná sieť si vyžiada investície vo výške približne 515 miliárd eur. Nástroj na prepájanie Európy v súčasnom viacročnom finančnom rámci pomohol pokročiť v dokončovaní kľúčových cezhraničných prepojení a urýchliť obnovu EÚ po pandémie. S komisárom pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu budem úzko spolupracovať na tom, aby budúci viacročný finančný rámec odrážal výzvy, ktoré stoja pred odvetvím dopravy, najmä cezhraničné výzvy, chýbajúce prepojenia a vojenská mobilita, s cieľom podporiť rozsiahle presuny jednotiek a materiálu.

Zároveň budem naďalej spolupracovať s členskými štátmi a miestnymi orgánmi na tom, aby sa naše spoločne dohodnuté ciele plne odrážali v ich rozpočtoch a investičných plánoch. Musíme preskúmať aj možnosti financovania mimo verejného sektora, a preto budem pracovať na rozvoji inovatívnych zdrojov financovania, a to aj na základe pozitívnych skúseností s kombinovaním grantov s úvermi v rámci Nástroja na infraštruktúru pre alternatívne palivá. Budem spolupracovať najmä s Európskou investičnou bankou a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj na tom, aby ich úverové stratégie odrážali najnaliehavejšie politické potreby. Je potrebné zamyslieť sa aj nad tým, ako môže veľmi robustný a vyspelý súbor projektov súvisiacich s európskymi dopravnými koridormi

prilákať dlhodobé investície od súkromných subjektov a fondov. V neposlednom rade budem naliehať na členské štáty, aby urýchlili postupy udeľovania povolení a znížili administratívnu záťaž pre súkromných partnerov.

7. Ako plánujete podporovať odolné, udržateľné a konkurencieschopné odvetvie cestovného ruchu v súlade s programom EÚ pre cestovný ruch do roku 2030 a Deklaráciou z Palmy z roku 2023 a zároveň zabezpečiť hospodársky rast a lepšie riadenie tokov cestovného ruchu v súlade s potrebami miestnych komunít? Zaviazali by ste sa pred rokovaniami o budúcom VFR k tomu, že budete trvať na dlhodobej výzve výboru TRAN na vytvorenie samostatného rozpočtového riadku pre cestovný ruch?

V prvom rade, ak budem potvrdený, bude pre mňa čťou byť komisárom pre udržateľný cestovný ruch. Mám v úmysle dať tomuto rozhodnutiu predsedníčky von der Leeseňovej skutočnú podstatu, aby sa premietlo do plnohodnotných európskych politík.

Udržateľný cestovný ruch je pozitívnym impulzom pre európske hospodárstvo, ako aj pre regionálne a miestne komunity v celej Európe. Ide o dynamický priemyselný ekosystém, ktorý zastupuje viac ako 3 milióny malých a stredných podnikov. Toto odvetvie pridáva hodnotu aj nášmu spoločnému prírodnému a kultúrnemu dedičstvu a prispieva k hospodárskej a sociálnej súdržnosti regiónov vrátane tých najvzdialenejších alebo znevýhodnených regiónov. Cestovný ruch je však zároveň vysoko koncentrovaný v konkrétnych regiónoch a stojí pred viacerými výzvami, od zmeny klímy až po nedostatok pracovných síl – tak, ako je to aj v prípade dopravy. Som presvedčený, že EÚ si musí zachovať svoju pozíciu najobľúbenejšej turistickej destinácie na svete a zároveň zabezpečiť, aby bol cestovný ruch udržateľnejší, vyváženejší a priaznivejší pre zachovanie dobrých životných podmienok miestnych komunít.

Som odhodlaný podporovať odolné, udržateľné a konkurencieschopné odvetvie cestovného ruchu, na ktorom sa dohodli členské štáty v rámci Európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030. Hoci má cestovný ruch jasný smer a dohodnuté opatrenia, ciele a zodpovednosti, som presvedčený, že na jeho účinnejšiu podporu a propagáciu musíme lepšie využívať synergie, ktoré existujú v rámci rôznych politík EÚ, a najmä v oblasti dopravy. Preto, ak budem potvrdený vo funkcii komisára, po rozsiahlych konzultáciách s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane miestnych a regionálnych samospráv predložím stratégiu na urýchľovanie tohto programu a podporu ekonomického zdôvodnenia pre odolný a konkurencieschopný cestovný ruch. Podporím odvetvie cestovného ruchu v jeho úsilí o zníženie dosahov na životné prostredie a o vytvorenie nových, ekologickejších obchodných modelov. Budem nabádať podniky, a najmä malé a stredné podniky, aby si vybrali uznávané a spoľahlivé systémy a značky udržateľnosti, ktoré im zase umožnia, aby boli konkurencieschopnejšími, pokiaľ ide o uspokojenie dopytu v oblasti cestovného ruchu. Zároveň budem podporovať excelentnosť, okrem iného budem pokračovať aj v udeľovaní ocenení Európske hlavné mesto a Európsky zelený priekopník inteligentného cestovného ruchu.

Európske destinácie musia byť pripravené riadiť toky cestovného ruchu vyváženým spôsobom. Navrhujem, aby sa naďalej podporovali prostredníctvom účinnej výmeny poznatkov, partnerského učenia a výmeny najlepších postupov, najmä s cieľom znížiť tlaky na vyhľadávané turistické centrá, uplatňovať preventívne opatrenia, zvyšovať informovanosť o zodpovednom správaní v oblasti cestovného ruchu a zapájať hostiteľské komunity do vytvárania a realizácie modelov udržateľného cestovného ruchu. V Deklarácii Rady z Palmy z roku 2023 sa ako jedna z kľúčových otázok zdôraznila sociálna udržateľnosť cestovného ruchu. Je tiež ústredným bodom na ceste transformácie cestovného ruchu. Budem naďalej podporovať turistické destinácie v tom, aby boli pripravené čeliť klimatickým zmenám.

Dôležitú úlohu pri zabezpečovaní optimálneho riadenia tokov cestovného ruchu pre jednotlivé destinácie budú zohrávať aj relevantné údaje. V tejto súvislosti vytvára Komisia dátový priestor pre cestovný ruch, ktorý umožní subjektom cestovného ruchu vrátane destinácií prijímať presnejšie a informovanejšie rozhodnutia.

V súčasnosti je podpora EÚ pre cestovný ruch rozptýlená v rôznych programoch financovania z prostriedkov EÚ. Príprava budúceho viacročného finančného rámca poskytne príležitosť na to, aby bol rozpočet EÚ jednoduchší, cielenejší a adresnejší. Na týchto otázkach budem spolupracovať s komisárom pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu.

Bude potrebné vyvinúť aj ďalšie úsilie na zvýšenie informovanosti aktérov ekosystému cestovného ruchu o existujúcich možnostiach financovania, najmä pre MSP. Budem stavať na doterajšej práci s cieľom zabezpečiť, aby naše podniky pôsobiace v oblasti cestovného ruchu a kultúrne lokality mali jednoduchší prístup k možnostiam financovania – na európskej, vnútroštátnej i regionálnej úrovni.

Otázka Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

8. V súčasnosti je odvetvie dopravy pôvodcom takmer štvrtiny emisií skleníkových plynov v Európe. Ide o jediný významný sektor hospodárstva, v ktorom sa tieto emisie od roku 1990 na úrovni EÚ zvýšili. Preto je nevyhnutné vyvinúť ďalšie úsilie na zabezpečenie toho, aby celé toto odvetvie prispievalo k dekarbonizácii a vypracovať správny rámec. Potrebne transformačné zmeny sú spojené s mnohými výzvami, ako sú výzvy súvisiace s rastúcim objemom dopravy v oblasti infraštruktúry, s nárastom udržateľných alternatívnych palív a stimuláciou výroby batérií. Aké lepšie základné podmienky, konkrétne kroky, časové rámce a právne nástroje predložíte tak, aby udržateľné dopravné politiky prispievali k hospodárskemu rastu, bezpečnosti pracovných miest a konkurencieschopnosti v Európe a zároveň zabezpečili dosiahnutie cieľov do roku 2030 v rámci Európskej zelenej dohody a klimatickej neutrálnosti Únie? Ako zabezpečíte – v spolupráci s dezignovaným komisárom pre klímu, nulovú bilanciu emisií a čistý rast – aby Únia bola lídrom na ceste k väčším medzinárodným záväzkom, pokiaľ ide o zníženie celosvetových emisií skleníkových plynov v odvetviach námornej a leteckej dopravy? Aké konkrétne opatrenia plánujete prijať v rámci akčného plánu EÚ pre automobilový priemysel? Aká bude právna povaha a načasovanie ohláseného návrhu o čistých podnikových vozových parkoch?

Potreba transformovať odvetvie dopravy EÚ v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti je nepopierateľná. Svoje úsilie sformulujem v súlade s cieľmi, ktoré už boli stanovené v stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, a na základe už dohodnutých právnych predpisov. Konkrétne sa zameriam na rýchle zavádzanie vozidiel s nulovými emisiami, na zabezpečenie prístupnosti aj cenovej dostupnosti udržateľných dopravných palív a technológií, na dohľad nad rýchlym zavádzaním infraštruktúry a na rozšírenie dopravnej činnosti udržateľnejších druhov dopravy. Túto transformáciu považujem nielen za environmentálnu nevyhnutnosť, je to zároveň aj hospodárska príležitosť pre Európu. Vedením globálneho prechodu na udržateľnú dopravu môže EÚ posilniť svoje vedúce postavenie v oblasti technologických inovácií. Toto vedúce postavenie posilní aj jej konkurenčné postavenie, podporí rast a zabezpečí zamestnanosť v Európe.

Regulačný rámec pre znižovanie emisií v tomto odvetví už bol do veľkej miery vytvorený v balíku Fit for 55, v balíku opatrení pre efektívnu a ekologickú mobilitu a v balíku opatrení pre ekologizáciu nákladnej dopravy. Teraz to musíme premeniť na výsledky. Mojou prvou oblasťou záujmu bude preto spolupráca so spoluzákonnodarcami na dosiahnutí dohody o návrhoch, pri ktorých sa dohoda ešte nedosiahla, vrátane kľúčových iniciatív na podporu ťažkých úžitkových vozidiel s nulovými emisiami, zlepšenie využívania železničnej infraštruktúry, podporu intermodálnej dopravy a vytvorenie rámca na posudzovanie a porovnávanie emisií skleníkových plynov z dopravných služieb. Takisto zabezpečím, aby sa všetky nástroje vytvorené v rámci týchto balíkov rýchlo a účinne vykonali.

Úspech úsilia EÚ závisí od splnenia viacerých kľúčových základných podmienok. EÚ musí zlepšiť svoju dopravnú infraštruktúru a pripraviť ju na budúcnosť, ďalej posilniť jednotný trh v oblasti dopravy, uľahčiť investície, podporovať technológie, ako sú efektívnejšie batérie a hnacie systavy s nulovými emisiami, a zvýšiť efektívnosť dopravného systému prostredníctvom digitálnych riešení. Kritická oblasť práce spočíva v zabezpečení prístupu k oveľa väčšiemu množstvu elektriny z obnoviteľných zdrojov a cenovo dostupným udržateľným palívam. S komisárom pre energetiku a bývanie budem spolupracovať na tom, aby sme zosúlادili rozvoj dopravnej a klimatickej infraštruktúry potrebnej na uspokojenie budúceho nárastu dopytu po elektrine v doprave, a to aj v prípade ťažkých úžitkových vozidiel. Zároveň sa budem usilovať o zvýšenie výroby a distribúcie obnoviteľných a nízkouhlíkových dopravných palív, ktoré sú potrebné najmä v ťažko dekarbonizovateľných segmentoch leteckej a námornej dopravy.

Musíme vyvinúť väčšie úsilie na úspešné zosúladenie našich environmentálnych cieľov so sociálnymi a hospodárskymi požiadavkami dopravy, najmä s prepojenosťou a cenovou dostupnosťou. Musíme tiež využiť všetky dostupné nástroje, aby sme zabezpečili primeranú podporu európskej prosperity a priemyselnej sily. Všetky tieto otázky budú prioritou mojej práce v súlade s poslaním, ktoré mi zverila zvolená predsedníčka Ursula von der Leyenová.

Ďalším kritickým aspektom je zvýšenie dostupnosti a kvality udržateľných dopravných možností. V tejto súvislosti budem pokračovať v podpore železničnej dopravy, a to osobnej i nákladnej. Bude v tom zahrnutý ambiciózný plán na prepojenie metropol a veľkých miest EÚ vysokorýchlostnou železničnou dopravou a návrh nariadenia o jednotnom systéme na elektronickú rezerváciu a predaj lístkov, ktorým sa doplnia a zlepšia existujúce povinnosti v tejto oblasti, pričom oba návrhy plánujem predložiť na začiatku svojho funkčného obdobia (pozri moje odpovede na otázku 2). Podporím tiež zákonodarcov pri dosahovaní ambiciózneho dohody o návrhu nariadenia o využívaní kapacity železničnej infraštruktúry, ktorý predložila Komisia.

Keďže doprava má medzinárodný charakter, je jasné, že EÚ nemôže a nesmie konať osamotene. Je to nevyhnutné nielen na účinné obmedzenie globálneho otepľovania v súlade s cieľmi Parížskej dohody, ale aj na zabezpečenie rovnakých podmienok pre naše podniky. Musíme si udržať vedúce postavenie EÚ v oblasti zmiernovania zmeny klímy. S komisárom pre klímu, nulovú bilanciu emisií a čistý rast budem plne spolupracovať na tom, aby EÚ vystupovala jednotne a viedla globálne úsilie o zníženie globálnych emisií skleníkových plynov, najmä v leteckej a námornej doprave.

Pokiaľ ide o leteckú dopravu, dlhodobý cieľ v oblasti emisnej neutrálnosti pre letectvo a globálny rámec pre udržateľné letecké palivá, letecké palivá s nižšími emisiami uhlíka a iné čisté energie v leteckej doprave poskytujú orientáciu a pevný základ pre pokračovanie nášho globálneho úsilia pod záštitou Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO). Bude nevyhnutné zabezpečiť, aby tento dohodnutý rámec prinášal výsledky. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem pracovať na posilnení pravidiel a zavádzaní systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA), pričom zabezpečím, aby mal hmatateľné prínosy pre klímu v celosvetovom meradle. Zahnuté v tom bude aj posúdenie, či je systém dostatočne zosúladený s cieľmi Parížskej dohody. Zároveň v spolupráci s tretími krajinami a v rámci ICAO vynaložím maximálne úsilie na podporu rozvoja politík a projektov v oblasti udržateľných leteckých palív, pričom budem vychádzať z priekopníckych skúseností s nariadením o iniciatíve ReFuelEU Aviation a programami vonkajšej pomoci a spolupráce EÚ vrátane stratégie Global Gateway.

Pokiaľ ide o námornú dopravu, rok 2025 bude rozhodujúcim rokom pre globálne úsilie o zmiernenie zmeny klímy. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, zameriam sa na to, aby Medzinárodná námorná organizácia (IMO) schválila ambiciózne strednodobé opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov. Cieľom bude zabezpečiť, aby dohodnuté opatrenia umožnili rozsiahlejšie využívanie palív s nulovými emisiami v lodnej doprave, zaručili stabilné znižovanie emisií skleníkových plynov z tohto odvetvia a prispôsobili tento rámec potrebám rozvojových krajín. Zároveň sa budem usilovať o posilnenie krátkodobých opatrení v oblasti emisií skleníkových plynov a o podporu projektov zameraných na zníženie cenového rozdielu medzi palivami s nulovými emisiami a konvenčnými palivami na celom svete.

Globálna transformácia odvetvia dopravy je príležitosťou pre súčasných i budúcich európskych priemyselných šampiónov. Platí to najmä pre európsky automobilový priemysel. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem vychádzať z Dohody o čistom priemysle a vypracujem akčný plán pre automobilový priemysel s cieľom zabezpečiť, aby EÚ zostala svetovým lídrom a zachovala si silnú európsku výrobnú základňu. Opatrenia budú potrebné v celom hodnotovom reťazci: od kritických surovín po nabíjaciú infraštruktúru. Musíme zabezpečiť, aby sa EÚ mohla spoľahnúť na potrebnú infraštruktúru na dopĺňanie paliva i dobíjanie a aby mohla v plnej miere využívať automatizáciu a údaje. Konečné ciele opatrení, ktoré musíme prijať, sú jasné: posilnenie nášho priemyslu a ľudí, ktorí sú s ním zviazaní, zníženie závislosti a zraniteľnosti a nasmerovanie tohto odvetvia na cestu k dosiahnutiu cieľov súbežnej udržateľnej a digitálnej transformácie. Podobné ciele je potrebné zrealizovať aj v leteckom, železničnom a lodiarskom a námornom priemysle. Budem spolupracovať so všetkými príslušnými členmi kolégia komisárov na dosiahnutí tohto cieľa v rámci Dohody o čistom priemysle.

Udržateľná transformácia si bude vyžadovať nielen opatrenia na podporu našej priemyselnej základne, potrebné budú aj opatrenia na to, aby sa udržateľná mobilita stala cenovo dostupnou a prístupnou voľbou pre všetkých občanov. V tejto súvislosti podporím vykonávanie Fondu na spravodlivú transformáciu a Sociálno-klimatického fondu a vypracujem usmernenia o chudobe v oblasti mobility. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem spolupracovať s ďalšími komisármi, členskými štátmi a Európskym parlamentom na zavedení vhodných stimulov pre spotrebiteľov a podniky, aby si kupovali európske elektrické vozidlá. V súlade s mojím poverovacím listom vypracujem návrhy na čisté firemné vozové parky s cieľom stimulovať dopyt.